

פרשת חיי שרה

ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היא ואת מתך קבר (כג טו)

"שאלה כזו עוד לא שמעתי מעודי", אמר בהתפעלות מו"ר הגאון ר' יצחק זילברשטיין שליט"א, כאשר הגיעה אליו השאלה הנוראה הבאה. ומעשה שהיה כך היה:
לפני כשבעים שנה נשא יהודי בפולין אישה ונולד לו בן. לאחר הנישואין, פרצה מלחמת העולם השנייה. האישה נספתה בשואה, אך היהודי ובנו ניצלו על ידי נכריה שהכניסתם לביתה ורשמה את האב בתעודת הזהות שלה כאילו הוא בעלה.

והנה אותו יהודי נשאר בבית הנכריה וחי עמה, והיא ילדה לו בן נכרי, רח"ל. לאחר לידת הבן, ברחו בני הזוג מאימת הנאצים

לאמריקה, ואילו הבן הראשון, היהודי, ברח לארץ ישראל.

במשך שנים הקשר של אותו בן עם אביו היה רופף מאד. והנה, ביום מן הימים, קיבל הבן היהודי הודעה מהערכאות בארה"ב אודות פטירת אביו. הבן בוקש להגיע ולחלוק לפי צוואת אביו, יחד עם אחיו הנכרי, בממון הירושה, שהסתכם בסכום עתק של חמישים מיליון דולר! את הממון הרב ביקש האב לחלק בין בניו שווה בשווה - לכל בן עשרים וחמש מיליון.

הבן, שהיה ירא ה', מיהר להגיע אל בית אביו, וראשית כל התעניין בסדרי הקבורה. וכאן נתקל בבן הגוי שהודיעו כי מתכוון עוד היום להביא את האב לקבורה בבית קברות של גוים, ליד אמו הנכריה! ויכוח סוער פרץ בין שני הבנים. הבן היהודי תבע לקבור את המת בבית קברות יהודי (סמוך לחומה), בשל היותו יהודי, אך הבן הגוי לא ויתר, ועמד על כך שיקבר לצד אמו... עד שלבסוף הובא העימות להכרעת בית המשפט. ומה "פסק" השופט הערל-? הוא הכריע כי יש לעשות "פשרה": לשרוף את גופת האב, ולתת חצי אפר לבן היהודי ואת המחצית השנייה לנכרי...!

הבן היהודי נחרד לשמוע את פסק הדין, ולא ידע את נפשו מרוב צער ודאגה. לפתע עלה רעיון במוחו: הלא ירושה גדולה נפלה בחלקי. אציע לבן הנכרי חמישים אלף דולר עבור הגופה. וכך עשה. אלא שהלה השיב לו: "אם כל כך יקר בעיניך כבוד אביך, אם כן תוותר על כל חלקך בירושה! תן לי את כל החמישים מיליון דולר, וטול את הגופה לעצמך"...

הבן היהודי הבין שלא יוכל לקבור את אביו בקבר ישראל אלא אם כן יוותר על הירושה. ניסיון גדול עמד לפניו, האם יוותר על הירושה העצומה, ויקבל במקומה את הגופה של אביו כדי לקברה בקבר ישראל...? פנה הבן אל מו"ר ונפשו בשאלתו: האם מחובתי לוותר על הירושה העצומה, שלמעשה כבר זכיתי בה, למען תת מנוחה נכונה לאבי בבית עלמין יהודי?

תשובת הרב זילברשטיין שליט"א הייתה, כי חייב הבן לוותר על כל הירושה כדי לקבור את אביו, ולא להרשות לשורפו. ואף על פי שהבן הנכרי 'סחט' את הירושה, ואין הכסף עובר ישירות לצורך הקבורה אלא לידי הערל, בכל זאת נראה שעל הבן לוותר על הירושה, כי אינו נותן משלו אלא משל אביו, והרי הנכסים משועבדים לקבורה.

והנה, שמע הבן את הכרעת הרב, ועמד בניסיון הגדול. הוא וויתר על הירושה העצומה, קיבל תמורתה גופת אביו, והביאו לקבורה בקבר ישראל. צא ולמד עד להיכן מגיעה מסירות נפשו של יהודי לציות לדעת-תורה ושמירת ההלכה...!

אפשר להוסיף בנותן טעם, סיים מו"ר שליט"א, שמצינו שאמרו חז"ל (יומא ל"ה:), שרבי אליעזר בן חרסום - מחייב את העשירים, הלל - מחייב את העניים, ויוסף - מחייב את הרשעים. ואולי אפשר להמליץ על הבן הזה, שהוא מחייב את כל היורשים, שלא יריבו על הירושה, וידעו לוותר למען כבוד האב!

ומעתה, הבה ונאזין למעשה נפלא נוסף שאירע לאחרונה, המלמד על מסירות נפש למען כבוד ההורים: נכנסה לחנותי אישה, סיפר יהודי ירא שמים, וביקשה לברר האם חנות זו הייתה בעבר חנות תכשיטים. משנענתה בחיוב, שאלה אם אוכל לעזור לה למצוא את בעלי החנות הקודמים. השבתי לה כי אני הוא בנו של בעל חנות התכשיטים, ואבי כבר הלך לבית עולמו. מששמעה זאת האישה, הוציאה טבעת זהב משובצת ביהלומים, והחלה מספרת:

פרשת חיי שרה

ראה נא, לפני עשרות שנים בהיותי ילדה כבת תשע, נכנסתי לחנות זו יחד עם אמי, וראיתי כיצד אמי 'מושכת' עם שרוול השמלה את הטבעת הזו... רציתי לזעוק ולמחות על הגניבה, אולם באשר מדובר היה באמי חששתי. לא ידעתי מה לעשות, ושתקתי.

והנה, לפני כחודש הלכה אמי לבית עולמה. בקשתי מאחיותי היורשות את נכסי אמנו ואת הטבעת, להשיב את הטבעת לבעליה. אולם הן סירבו בתוקף לוותר על טבעת כה יקרה, מה עוד שהיא בעלת ערך 'נוסטלגי', המזכירה להם את האם האהובה, שהייתה זו הטבעת האהובה עליה. ולכן טענו כי יעשו עליה גורל יחד עם שאר ממון הירושה. המשכתי לבקש מאחיותי, "אני מוכנה לוותר על חצי מחלקי בירושה, ואטול את הטבעת על מנת להשיבה". אך גם לזאת סירבו. "אם בכל זאת את מתעקשת לקחת את הטבעת", הוסיפו האחיות, "תוותרי על כל חלקך בירושה!!"

מכיוון שלא מצאתי מנוח לנפשי, ממשיכה האישה לספר, וידעתי כי טובתה של אמי היא שהגזילה תשוב לנגב, החלטתי לוותר על כל חלקי בירושה, כדי לקבל לידי את הטבעת...! "הנה הטבעת לפניך, קחי ולכי", נענו האחיות היורשות בשמחה...

ואכן אישה זו קידשה שם שמים במסירות נפש נפלאה, וגרמה לטובה עצומה לנשמת האמא שתנוקה מעוון הגזל החמור שבידה.

מקור: אוצרות הפרשה